

Notitie

Realiseren van natuurwaarden op zonneparken

Zonneparken als concept binnen het Ondernemend Natuurnetwerk Brabant

Tekst, foto's en samenstelling	A. van Leeuwen en M. van Diedenhoven
In opdracht van	Groen Ontwikkelfonds Brabant
Contactpersoon	J. van der Drift
Rapportnummer	NO18224-03
Status rapport	Concept
Datum oplevering rapport	01 juli 2018
Aantal pagina's	15
Collegiale toets	J. Slagt
Wijze van citeren	Leeuwen, A. van & Diedenhoven, M. van, 2018. Notitie Realiseren van natuurwaarden op zonneparken. Rapport NO18224-03, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

1. Natuurnetwerk en zonne-energie

1.1 Ambities

De Provincie Noord-Brabant heeft de ambitie de achteruitgang van natuur en biodiversiteit een halt toe te roepen door het Natuurnetwerk Brabant te versterken en verder te ontwikkelen. Het Groen Ontwikkelfonds Brabant is door de Provincie opgericht met de opdracht om 10.000 hectare nieuwe natuur te ontwikkelen in Noord-Brabant. Een deel hiervan wordt ontwikkeld in de vorm van Ondernemend Natuurnetwerk Brabant, hierbij wordt een economisch verdienmodel gecombineerd en geïntegreerd met de ontwikkeling en het in stand houden van de natuur. Combinaties kunnen gemaakt worden met bijvoorbeeld voedselproductie, recreatie, wonen en het opwekken van duurzame energie. Het combineren van maatschappelijke opgave en meervoudig ruimtegebruik brengt een meerwaarde met zich mee. Het Groen Ontwikkelfonds Brabant begonnen met uitdenken van de combinatie van duurzame energieopwekking (zonneparken) en natuurontwikkeling. Hierbij wordt uitgegaan van een natuurinclusief zonnepark en een verkorte periode van ongeveer 15 jaar waarna de zonnepanelen weggaan en er 'puur' natuur overblijft.

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant stelt subsidies beschikbaar voor het omvormen naar natuur en het inrichten van gronden in het Natuurnetwerk. Door de extra financiële impuls van de opbrengst van zonneweides te combineren met natuurontwikkeling worden de mogelijkheden groter om deze ambities te realiseren. Meer informatie is te vinden op www.groenontwikkelfondsbrabant.nl

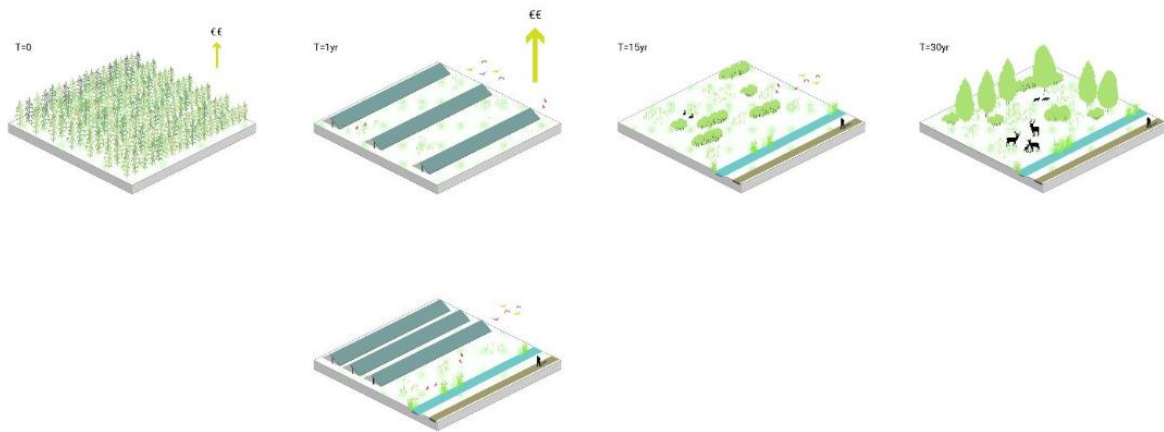
Deze notitie heeft als doel initiatiefnemers te informeren en enthousiast te maken over de mogelijkheden van een zonnepark met een hoge natuurwaarden. De notitie geeft daarbij informatie over de mogelijkheden en randvoorwaarden (o.a. voorkomend uit de Wet Natuurbescherming) waaraan voldaan moet worden tijdens de opstart, de ontwikkeling en de afronding van een dergelijk zonnepark.

1.2 Businessmodel

Deze notitie gaat in op de ecologische mogelijkheden voor zonneparken en natuur. Het Groen Ontwikkelfonds Brabant heeft het concept en het bijbehorende businessmodel in samenwerking met ruimtelijk adviesbureau Over Morgen en landschapsarchitectenbureau H+N+S uitgewerkt in een storymap. Deze storymap is hier te lezen: <https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/inspiratie>. Hier wordt de basis van het businessmodel uitgelegd:

“De percelen die in of tegen het Natuurnetwerk Brabant liggen en nog niet als ‘natuur’ zijn bestempeld kunnen worden ingericht met zonnepanelen en landschapselementen. Omdat het Groen Ontwikkelfonds Brabant de opdracht heeft om de ontwikkeling van natuur op deze locaties te stimuleren kan het fonds een gedeelte van de grondwaardedaling voor haar rekening nemen en is er in deze businesscase ruimte om ongeveer 30% van het perceel in te zetten voor hagen, struwelen, waterpoelen en andere natuur/landschapselementen of om de panelen verder uit elkaar te zetten. De zonnepanelen blijven vervolgens 15 jaar staan. In deze periode kan zich tussen de panelen bijvoorbeeld

bloemrijkgrasland ontwikkelen. Na 15 jaar worden de panelen verwijderd en blijft er natuur over. De opbrengsten van de zonnepanelen hebben gedurende 15 jaar als cofinanciering gediend voor de ontwikkeling en bekostiging van de natuur. Daarnaast heeft het zonneveld gedurende de 15 jaar per hectare voor 160 huishoudens energie opgewekt.” Dit model is schematisch weergegeven in afbeelding 1. (Bron: Groen Ontwikkelfonds Brabant)

Afbeelding 1 Model van tijdpad aanleg zonnepark en natuurontwikkeling

2. Natuurwaarden in het zonnepark

Er zijn vele mogelijkheden om de natuurwaarden van een zonnepark te verhogen. De uiteindelijke invulling en doelstelling voor natuurwaarden is altijd maatwerk per locatie. Elke situatie is anders wat betreft hydrologie, bodemtype, voedselrijkdom, huidig beheer, soorten in de nabije omgeving, functie van aangrenzende gebieden en wensen van terreineigenaren of beheerders. Deze factoren zijn mede bepalend welke opties het meest geschikt zijn. In deze notitie worden ingrediënten aangereikt die gebruikt kunnen worden bij de inrichting van een zonnepark met natuurwaarden. Voor een deel van het natuurnetwerk zijn al natuurdoelen beschreven. Deze natuurdoelen geven richting aan de mogelijkheden voor invulling van het type natuur op het zonnepark.

Op een zonnepark zijn twee typen ruimten te onderscheiden die elk eigen mogelijkheden kennen voor het creëren van natuurwaarden. Het gaat om 1) de open ruimte tussen en onder de zonnepanelen (het grootste oppervlak van het park) en 2) de ruimte in de periferie van het zonnepark waar ook bij de begrenzing van het park is. Voor deze locaties geven we in de volgende paragrafen een toelichting op de mogelijkheden voor natuurwaardenontwikkeling. De voorbeelden betekenen overigens niet dat er in de periferie geen bloemrijk grasland zou kunnen zijn en ook in de openruimte binnen het park kan gevarieerd worden met diverse landschapselementen. In de ontwerpfase van het zonnepark kan in overleg met een ecoloog de natuurlijke inrichting worden afgestemd.

2.1 Natuurwaarden in de open ruimte van het zonnepark

In een zonnepark is open ruimte aanwezig tussen de panelen en onder de panelen. Ook kan er nog extra vrije ruimte in het park zijn waar geen zonnepanelen zijn geplaatst. Hieronder volgen drie voorbeelden om in deze ruimte natuur te ontwikkelen: bloemrijk grasland, poelen & waterlopen en biodiversiteit verhogende objecten.

Bloemrijk grasland

Bloemrijk grasland of kruidenrijk grasland zijn vaak rijk aan minder zeldzame soorten flora. Het natuurtype is o.a. van belang voor bijen, vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. Kruidenrijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en is rijk aan kleine fauna. Verschillen in lichtintensiteit (schaduwrijk onder de panelen) en verschillen in neerslagintensiteit (minder neerslag onder de panelen) zorgen voor gradiënten, wat gunstig is voor de ontwikkeling van diverse vegetatietypen. Door een extensief maaibeheer, na de zaadzetting in juli en bijvoorbeeld nog een keer in september, wordt ook bijgedragen aan verschraling. Op termijn kan dit mogelijkheden bieden voor soorten van minder voedselrijke bodem en kan de diversiteit toenemen. Ook kan begrazing een interessante beheer optie zijn omdat er meer variatie in de structuur van de vegetatie kan ontstaan. Het extensieve beheer wordt uitgevoerd volgens een vooraf opgesteld beheerplan waarin de frequentie en intensiteit van

maaien of begrazing is aangegeven (zie paragraaf 3.2). De ontwikkeling van een stabiel bloemrijk grasland vergt meestal enkele jaren. Er worden inheemse zaden gebruikt zodat een bijdrage wordt geleverd aan het behoud van de regionale genetische biodiversiteit. Er zijn speciale inheemse zaadmengsel beschikbaar die geschikt zijn voor bepaalde bodemsoorten en hydrologische kenmerken van een locatie. De graslanden worden niet bemest en bestrijdingsmiddelen worden niet gebruikt. Hierdoor krijgen ook insecten meer kans zich te vestigen.

Afbeelding 2 Impressie bloem- en kruidenrijk grasland

Afbeelding 3 Begrazing in zonnepark

Als variatie op het bloemrijk grasland kunnen stroken worden aangelegd met planten rijk aan stuifmeel en nectar om insecten aan te trekken, waardoor het extra geschikt wordt om bijenkasten neer te zetten en op deze wijze de insectenrijkdom in het gebied te versterken. Een andere mogelijkheid is het inzaaien van stroken met planten die rijk zijn aan zaden voor wilde vogels. Gedacht kan worden aan inheemse olierijke zaden (koolzaad, vlas) of granen waarmee de vogels zich in de winter kunnen voeden.

Interessant kan het zijn om kleine plekjes kaal te laten mits de grond voldoende arm is en niet direct wordt ingenomen door ongewenste kruiden. Deze plaatsen kunnen ideaal zijn voor reptielen en amfibieën die zich hier kunnen opwarmen of insecten, zoals solitaire bijen, die hier een nestholtes kunnen creëren.

Poelen & waterlopen

Mits de waterkwaliteit goed is kunnen poelen en slootjes een trekpleister zijn voor insecten, amfibieën, vogels en reptielen. Meer soorten flora en fauna kunnen worden aangetrokken wanneer er variatie is in waterdiepte, bezonning of schaduw en eventueel doorstroomsnelheid. In ondiep water bereikt zonlicht de bodem, waardoor er waterplanten kunnen groeien en het water snel opwarmt wat gunstig is voor de ontwikkeling van amfibieën. Kikkers, padden en salamanders gebruiken poelen als voortplantingsgebied. De oevers zijn bij voorkeur natuurvriendelijk en worden gekenmerkt door randen van spaarzaam gemaaid grasland.

Afbeelding 4 Poel bij zonnepark

Biodiversiteit verhogende objecten

Winterverblijfplaatsen voor kleine dieren of insecten kunnen vrij eenvoudig door mensen gecreëerd worden waardoor deze soorten een steuntje in de rug krijgen. Takkenwallen of houtrillen, in feite niets meer dan een stapel dode houtstammen, vormen een beschut winterverblijf of voortplantings -of nestgelegenheid voor kleine zoogdieren zoals marterachtigen, en vogels. Door de aanwezigheid van insecten op en in het dode hout is voedsel makkelijk te vinden. Bepaalde amfibieën zoals de gewone pad overwinteren graag op deze plaatsen. Voor mossen en zwammen is een houtril vanwege het rottende hout een perfecte vermeerderingsplek.

Nestkasten en verblijfplaatsen voor vogels, vleermuizen en kleine zoogdieren kunnen ook in het zonnepark worden aangebracht. De meest voor de hand liggende nestgelegenheden komen natuurlijk voor in de randen van het park waar bijvoorbeeld een houtwal gesitueerd is. Echter, onder de zonnepanelen zelf kunnen ook planken of kisten gemonteerd worden waar vogels en dieren kunnen nestelen of rusten. De inmiddels redelijk bekende insectenhôtels kunnen ook onder de panelen worden aangebracht. Hier maken bijvoorbeeld solitaire bijen en wespen, maar ook lieveheersbeestjes en vlinders gebruik van.

2.2 Natuurwaarden in de begrenzing van het zonnepark

In het zonnepark is voor een aanzienlijk bedrag geïnvesteerd in de installaties die daarom passend beveiligd moeten worden. Dit sluit het versterken van de natuurwaarden in dit gedeelte van het zonnepark niet uit. Voor een natuurlijke begrenzing kan gedacht worden aan bomen- en struikenrijen, watergangen zoals sloten en (eventueel geïntegreerd) een ijzeren hekwerk met natuurlijke beplanting.

Bomen- en struikenrijen

Mogelijk is een deel van het beoogde zonnepark al gedeeltelijk begrensd door bomen en of struiken. Deze losse beplanting kan uitgebreid worden door nieuwe aanplant en op deze manier kan een volwaardig landschapselement ontstaan. In feite wordt dan houtwal en/of struweel aangelegd wat kenmerkend is voor het Nederlandse cultuurlandschap. Soms wordt de houtwal of het struweel aangelegd op een aarden wal waardoor er een zonnige en schaduwrijke kant ontstaat. De donkere, vaak wat nattere kant, is ideaal voor varens en mossen.

Watergangen

Bij het ontwerp van het zonnepark wordt idealiter meteen rekening gehouden met de klimaatbestendigheid van het gebied en de noodzaak om waterbuffers aan te leggen. Enerzijds is voldoende afwatering bij de panelen gewenst, echter is buffering van water allicht alleen mogelijk in de randen van het gebied. Overleg met het waterschap kan zinvol zijn om te bepalen of er in een specifiek gebied wateropgave is met betrekking tot het vasthouden van water bij droogte of het opslaan van overtollig water in het natte tijden. Watergangen die voldoende breed en diep zijn kunnen een natuurlijke afscheiding vormen voor het zonnepark waardoor een hekwerk niet nodig is. Daarnaast kunnen brede watergangen als natuurlijke barrière dienen om toegang tot het park te voorkomen.

IJzeren hekwerk met natuurlijke beplanting

Het kan nodig zijn om naast de natuurlijke begrenzing ook een kunstmatige begrenzing aan te leggen zoals bijvoorbeeld een ijzeren hekwerk. Dit hekwerk kan geïntegreerd worden in een houtwal of struweel. Wanneer dit niet mogelijk is kan het oppervlak van het hekwerk benut worden voor klimplanten zoals bosrank of wilde kamperfoelie, die rijk zijn aan nectar. Om het mogelijk te maken voor grotere zoogdieren de grenzen van het zonnepark te passeren, is het aan te raden om boven de grond een ruimte van 20 tot 30 centimeter vrij te laten. Zo kunnen dassen bijvoorbeeld zich verplaatsen. Wanneer het juist de bedoeling is om op de grond broedende vogels aan te trekken, is aan te bevelen om grotere zoogdieren geen toegang te verlenen. Dit illustreert dat afhankelijk van de locatie, keuzes gemaakt moeten worden die worden vastgelegd in een (lange termijn) beheerplan voor het gebied.

In plaats van hekwerk kan ook een aarden wal dienstdoen als barrière om te voorkomen dat mensen het park betreden. In combinatie met bosschages vormt dit een ecologisch waardevolle afscheiding waar vogels en kleine zoogdieren van profiteren.

3. Randvoorwaarden

3.1 Maatschappij, landschap en natuur

De landschappelijke inpassing van de zonneweides is belangrijk voor onder meer maatschappelijk draagvlak voor zonneweides. Het is bekend dat er ook weerstand is tegen “het inwisselen van goede landbouwgronden voor glimmende velden”. Multifunctioneel landgebruik in de vorm van duurzame energiewinning in combinatie met verhogen van de biodiversiteit draagt bij aan een positief imago voor zonneparken en de energieopgave. Een goede landschappelijke inpassing kan bijdragen aan een positievere beleving. Bij het kiezen van de natuurdoelen in relatie tot de exploitatievorm is het van belang de landschappelijke inpassing vanaf het begin in het ontwerp mee te nemen.

Afbeelding 5 Landschappelijk beleving zonnepark

3.2 Technische inrichting

Bij de inrichting van het park zijn veel mogelijkheden om ruimte te houden voor natuur. Factoren die daarbij een rol spelen zijn:

- De positionering van de panelen in de ruimte is bepalend voor de vrije ruimte tussen of rondom de panelen. De opstelling van de panelen is ook beeldbepalend voor landschappelijk inpassing. Op een perceel kunnen de panelen dicht op elkaar geplaatst worden en veel vrije ruimte rondom de panelen. De vrije ruimte tussen rijen panelen kan vergroot worden waardoor in de tussenruimte meer plek is voor vegetatie.
- De mate van lichtdoorlatendheid van de panelen op de bodem (bijvoorbeeld van glas-glas panelen) is van invloed op de groei van vegetatie. Hoe meer licht op de bodem kan komen, hoe beter vegetatie kan groeien. Afhankelijk van de lichtopbrengst op de bodem ontstaan ook verschillen in typen begroeiing. Hiermee kan rekening gehouden worden bij het vaststellen van natuurdoelen.
- De manier van afwatering van de panelen heeft effect op de bodemvochtigheid en de mate waarin er vochtigheidsgradiënten ontstaan. De afwatering kan over een hele rij panelen plaatsvinden, of er is per paneel een tussenruimte waardoor de afwatering gelijkmatiger op de bodem komt.
- De gebruikte materialen in het frame kunnen leiden tot afspoeling van metaaldeeltjes naar de bodem. Alternatieven zijn bijvoorbeeld frameloze panelen of houten panelen.

- De hoogte van de opstelling heeft effect op de te benutte ruimte voor vegetatie en andere natuurlijk elementen onder het frame.
- De gewenste mogelijkheden voor het technisch beheer en het onderhoud van de panelen bepaalt mede de inrichtingsvormen van de installatie.
- Het gewenste beheer, zoals maaien of begrazen, van de vegetatie en andere natuurlijk elementen spelen ook een rol bij de keuzes voor de inrichtingsvorm.
- Leidingen en kabels worden bij voorkeur bovengronds aangelegd om roering en verstorend van de bodem bij aanleg van het park en bij verwijdering te voorkomen.
- Transformatoren/omvormers op het zonnenveld en ecologische mogelijkheden voor gebruik en inpassing

3.3 Wettelijke randvoorwaarden

Net als bij andere ruimtelijk ingrepen zal ook bij de aanleg van een zonnepark de Wet natuurbescherming een rol spelen. Andere onderzoeken die gebruikelijk zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld archeologie, bodemwateronderzoek, worden hier buiten beschouwing gelaten.

In de meeste gevallen moet voorafgaande aan de ingreep een ecologische quickscan uitgevoerd worden. Om (potentieel) voorkomende beschermde flora en fauna in het gebied vast te stellen. Hieruit blijkt of er nog nader soortgericht onderzoek gedaan moet worden en of mitigerende maatregelen nodig zijn. Mogelijk volgt dan een ontheffingsaanvraag van de Wet Natuurbescherming. Zie bijlage 1 voor een stappenplan.

Aan het einde van de looptijd van het zonnepark wordt de installatie ontmanteld zodat alleen de functie natuur overblijft. Hiervoor zal een stappenplan met ecologische werkprotocol voor opgesteld moeten om te voorkomen dat beschermde soorten worden verstoord of vernietigd. Ook hier geldt weer het de aanpak zoals bij ruimtelijke ontwikkelingen.

3.4 Ecologische beheerplan

Uit de vele mogelijkheden die er zijn om de ecologische waarde te vergroten, kan al geconcludeerd worden dat er keuzes gemaakt moeten worden. Per specifieke locatie kan in een Ecologisch inrichtings- en beheerplan worden geschreven waarin vooraf de gewenste natuurdoeltypen, het onderhoud en de monitoring wordt vastgelegd.

Hierin wordt eveneens beschreven welke maatregelen vooraf nodig zijn om het gebied geschikt te maken voor natuur, zoals bijvoorbeeld bodemvorming. Bovendien moet dit plan duidelijkheid verschaffen over budgetten, planning en verantwoordelijkheden voor de gehele termijn van het zonnepark. Het is aan te bevelen om in dit plan ook alvast vooruit te kijken op de periode nadat het zonnepark ontmanteld is met als stip op de horizon het natuurdoeltype over 15 tot 20 jaar in het gebied beoogd wordt.

4. Meer informatie

4.1 Bronnen voor initiatiefnemers

Het Groen Ontwikkelfonds Brabant van de Provincie Noord-Brabant:
www.groenontwikkelfondsbrabant.nl

Mogelijkheden nieuwe natuur maken:
<https://www.groenontwikkelfondsbrabant.nl/over-gob/nieuwe-natuur-maken-kansen-en-mogelijkheden>

Storymap zonnepanelen en nieuwe natuur:
<https://www.arcgis.com/sharing/rest/content/items/9737c550549c4b67aa98c94167ae4e00>

Bodemwijzer van Noord-Brabant:
<https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/bodematlas>

Provincie Noord-Brabant Wet Natuurbescherming:
<https://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/natuur-en-landschap/natuurbeleid-wet-en-regelgeving/wet-natuurbescherming>

4.2 Bronnen gebruikt bij deze notitie

Adviesloket bodem en natuur:
www.bodemennatuur.nl

Heyvaert, J. et al. Poelen, parels in het landschap een praktische gids, Provincie Vlaams-Brabant, 2017

Parker, G. & L. Greene (Eds), BRE Biodiversity Guidance for Solar Developments, 2014

Peschel, T. Solar parks – Opportunities for Biodiversity, 2010
Solar parks: maximising environmental benefits, Natural England Technical Information Note TIN101, 2011

Visser, T. et al, 2017 Greppel plas dras voor weidevogels, Wageningen Environmental Research rapport 2845.

Wiersma, D. et al, Handreiking Kwaliteitsimpuls zonneparken, provincie Overijssel, 2017

<http://www.nieuwestedelijkenatuur.nl/picknicken-tussen-de-zonnepanelen/>

<https://www.zonnepanelen.net/glas-glas-zonnepanelen/>

Afbeeldingen:

Afbeelding voorpagina:

<http://www.orchardgroundcare.co.uk/a-beautiful-solar-wildflower-meadow-showing-biodiversity-and-renewables-can-work-together/>

Afbeelding-1, uit storymap:

https://www.arcgis.com/sharing/rest/content/items/9737c550549c4b67aa98c94167ae4e00/resources/20180129%20AY%20axonometric-01__1517421146147__w1500.jpg

Afbeelding 2.

<http://mongoose.energy/wp-content/uploads/2017/02/Chelworth-Solar-Aray-1Sheep-03-Ralph-Harvey-080616-WWT.jpg>

Afbeelding-3:

<https://www.solar-trade.org.uk/wp-content/uploads/2015/03/Weston-Longville-Flowers-C-BELECTRIC-UK-1024x768.jpg>

Afbeelding-4:

http://mongoose.energy/wp-content/uploads/2017/02/20160506_104634-e1486639320401.jpg

Afbeelding 5:

<http://www.nieuwestedelijkenatuur.nl/picknicken-tussen-de-zonnepanelen/>

Doorlooptijd per stap

1 Ecologische quickscan 1 mnd

Kunnen er beschermde soorten aanwezig zijn waarop een negatief effect door de ingreep niet is uit te sluiten?

JA

NEE U kunt de geplande werkzaamheden uitvoeren. Soms zijn wijzigingen in het plan of de uitvoering noodzakelijk.

2 Soortgericht onderzoek 1-13 mnd

Zijn er daadwerkelijk beschermde soorten aanwezig?

JA

NEE U kunt de geplande werkzaamheden uitvoeren.

3 Mitigatie- en/of compensatieplan 1 mnd (uitvoering kan tot een jaar duren)

Blijven ondanks mitigerende maatregelen negatieve effecten aanwezig?

JA

NEE Op basis van het mitigatieplan dienen door de initiatiefnemer maatregelen getroffen te worden om effecten te vermijden. Wijzigingen in het plan of uitvoering zijn noodzakelijk. In sommige gevallen dient ook ecologische begeleiding plaats te vinden. Direct door naar stap 5.

4 Ontheffing aanvragen 3 mnd (sterk afhankelijk van Bevoegd Gezag)

In sommige situaties geeft het Bevoegd Gezag een ontheffing af. Kan ecologische begeleiding bijdragen aan het verzachten van effecten?

JA

NEE Indien Bevoegd Gezag een ontheffing verleent, kunt u de geplande werkzaamheden uitvoeren.

5 Ecologische begeleiding bij uitvoering werkzaamheden afhankelijk van uitvoering

Met ecologische begeleiding kunnen effecten voorkomen of verzacht worden.

Voor meer informatie: www.regelink.net

Doorlooptijd per stap

1 Ecologische quickscan/Voortoets 1 mnd

Ligt het plangebied in of werken de effecten van de ingreep (mogelijk) door op een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument?

JA

NEE U kunt de geplande werkzaamheden uitvoeren zonder overtreding van de Natuurbeschermingswet 1988.

2 Verstorings- en verslechteringstoets 2 mnd

Is er een kans op negatieve effecten op de kwaliteit van een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument?

JA

NEE U kunt de geplande werkzaamheden uitvoeren zonder overtreding van de Natuurbeschermingswet 1988. Er wordt geadviseerd om de toetsing voor te leggen aan Bevoegd Gezag.

Zijn de negatieve effecten (mogelijk) significant?

JA

NEE Ga door naar stap 5.

3 Passende beoordeling 2 mnd

Blijven de negatieve effecten significant na het nemen van mitigerende maatregelen?

JA

NEE Ga door naar stap 5.

4 Toetsing aan ADC-criteria 1 mnd

Voldoet de ingreep aan de criteria voor Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compensatie?

JA

NEE Project kan geen doorgang vinden.

5 Vergunningaanvraag 3 mnd (sterk afhankelijk van doorlooptijd bij bevoegd gezag)

Vergunning wordt verleend onder voorschrift en beperkingen.

Voor meer informatie: www.regelink.net